

Dr. Sáray Julianna (Kassa, 1912. április 23. – Budapest, 1983. január 28.) magyar tanár, pszichológus.

Sáray/1/ Julianna 1912-ben született Kassán, szülei harmadik gyermekeként. Édesanyja Somogyi Julianna, édesapja, Sáray Ferenc, a kassai postaigazgatóság titkára, később igazgatója volt. 1919-ben, Kassa cseh megszállását követően a családnak menekülnie kellett, először Budapestre. 1920-ban kerültek Szegedre, ahol az édesapja a helyi postaigazgatóságon kapott vezető beosztást. Sáray Júlia kilenc éves korában elvesztette édesanyját, a három gyermeket édesapjuk egyedül nevelte.

Középiskolai tanulmányait a Miasszonyunkról Nevezett Szegény Iskolanővérek Római Katolikus Tanítónőképző Intézetében végezte.

1931-től 1935-ig Szegeden, a Ferencz József Tudományegyetemmel szorosan együttműködő Polgári Tanárképző Főiskolán tanult, magyar és pszichológia szakon. (A főiskolán akkoriban az elméleti képzés az egyetem bölcsészettudományi karával együttműködve folyt: a tanárjelöltek szakcsoportjuk egyik szabadon választott tárgyát az egyetemen is hallgatták.) A tanárképző főiskola befejezése után az egyetem Pedagógiai Pszichológiai Intézetében dolgozott tovább Várkonyi Hildebrand irányítása alatt, s ezzel párhuzamosan az Apponyi Kollégium két éves képzésében megszerezte tanítóképzői tanári képesítést. 1937-ben doktorált, doktori értekezésének címe: A gyermekrajzok lélektani vizsgálata.

A következő két és fél évtizedben fő tevékenysége a tanítás volt. Működésének ismert színterei: a kassai Állami Polgári Fiúiskola (1939), majd az 1939/40-es tanévtől 1947/48-ig a győri (Magyar. Kir.) Állami Tanítóképző Intézet és Leánylíceum, ahol a képzősöknek a pedagógiai és gyermeklélektani, iskola-szervezési tantárgyakat tanította. 1952-től ugyanezeket a tantárgyakat oktatta a Soproni Állami Tanítóképzőben, és amikor a tanítóképző gimnáziummá alakult (I. sz. Pedagógiai Gimnázium), itt tanított tovább 1961-ig. Sopronban a pedagógiai munkaközösség vezetőjének tisztjét is betöltötte. Egyik volt tanítványa visszaemlékezése szerint „egy tudós tanárt (és egy gyakorló terapeutát) ismerhettek meg a tanítványok, akiket egytől egyig beoltott a pszichológia szeretetével,” /2/ és megismertette velük a legújabb gyermeklélektani vizsgálati módszereket.

1953-ban, egy bencés lelkeségi mozgalom, a Bencés Obláció mellett kötelezte el magát fogalommal a Pannonhalmi Főmonostorban.

Életének utolsó két évtizedében pszichológusként tevékenykedett. 1961-ben hívta munkatársnak Schnell János, az általa alapított budapesti Központi Gyermekideggondozó

Intézetbe (későbbi nevén Fővárosi Gyermek-Mentalhigiéniai Központba). Itt dolgozott a serdülő- és ifjúkori lelki betegségek szakértőjeként és gyógyítójaként egészen nyugdíjazásáig. Nyugdíjazását követően otthonában fogadta a lelki bajokkal hozzáfordulókat, ellenszolgálatás nélkül gyógyítva a rászorulókat. A hetvenes években pszichológiai ismeretterjesztő műsorsorozatot vezetett a televízióban; előadásokat tartott hittudományi főiskolákon tanároknak és hallgatónak egyaránt. Szívesen hívták papi továbbképzések előadójának is. Hosszabb betegség után hunyt el 1983-ban. Hamvait a Szombathelyen a karmeliták templomában helyezték el, ahol nővére is nyugszik.

Publikációi

A gyermekrajzok lélektani vizsgálata. Doktori értekezés . Szeged 1937, Ablaka ny. 73, [3] p. I. - 23 cm. /Közlemények a Szegedi Ferencz József Tudományegyetem Pedagógiai-Lélektani Intézetéből 17./ 11.233/17

How a musical gift modifies the personality of teenagers. In: Acta Paedopsychiatrica: International Journal of Child & Adolescent Psychiatry, Vol 36(5), 1969, 123-127.

A 16-18 éves leányok erkölcsi tudattartalmának vizsgálata (Adalékok a nemi nevelés kérdéséhez) In: Pedagógiai Szemle 11. évf. 3. sz. / 1961. pp. 233-244.

Vidékről jött nevelőotthoni tanulócsoporthoz strukturálódási folyamata nevelési tanácsadói koncepcióval. In: Budapesti Nevelő. 8. évf., 1. sz. (1972). 51-60. p. [57-59. p.: vizsgálat "Mérei-féle teljes szociogrammal"]

A serdülők demonstratív öngyilkossági kísérleteinek pszichodinamizmusa. In: Ifjúság és pszichológia (Pszichológiai tanulmányok XIV.) Kiadó: Akadémiai Kiadó, 1975 Budapest, ISBN-szám: 963-05-0392-1 pp. 549-554.

A huszonévesek lélektanából. In: Vigília 1976. szeptember XLI. évfolyam 9. szám és in: Megújuló teológia: a teológiai tanárok kurzusának előadásai Budapest, 1976. január 26-28. Bp. : [s. n.], 1976

Jegyzetek

/1/ A család vezetéknéve 1934-ig Scheffer volt

/2/ Lásd lentebb: Baranyai L.: Az Isteni Megváltó Leányai ...

Források

In Memoriam Dr. Sáray Júlia. In: Új Ember, 1983. márc. 27.

Baranyai Lenke: Az Isteni Megváltó Leányai Tanítóképzője és jogutódja, a soproni Állami Tanítóképző története 1899-1957 Sopron, 2009. (szerzői kiadás)

A Győri M. (Kir.) Állami Tanítóképző-Intézet és Leánylíceum évkönyvei az 1939/40-es tanévtől 1946/47-es tanévig

A Magyar Posta története és érdekes munkásai - Merkantil Nyomda kiadványa - Budapest - 1937 - Szerkesztette Dr. Hencz Lajos m. kir. postafőigazgató - életrajz: 335-336 oldal

A visszacsatolt Felvidék és Ruténföld címtára. Szerk.: A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal. Budapest, 1939

EPA – Humanus – MATARKA közös periodika-adatbázis

A Szegedi Tudományegyetem levéltárának tájékoztatása

Forrás : Wikipédia